

**ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู :
การวิเคราะห์ข้ามกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6
และนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
(Factors Affecting Teaching Career Decision-Making :
A Cross-Sample Analysis of Twelfth Grade Students
And Pre--Service Teachers)**

ทรัพย์ลิตี เทียงพูนวงศ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และ (3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 552 คน และนิสิตนักศึกษา จำนวน 586 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน การทดสอบค่า t การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม โดยใช้โปรแกรม SPSS และการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผล โดยใช้โปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยสรุปว่า (1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ ปัจจัยด้านมุมมองต่ออาชีพครู (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนิสิตนักศึกษา คือ ปัจจัยด้านภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนและนิสิตนักศึกษามีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การตัดสินใจเลือกอาชีพ / อาชีพครู / การวิเคราะห์ข้ามกลุ่มตัวอย่าง

Abstract

The purposes of this research were: (1) to study the factors affecting twelfth-grade students' teaching career decision-making, (2) to study the factors affecting pre-service teachers' teaching career decision-making, and (3) to compare the factors affecting twelfth-grade students' teaching

* นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

career decision-making and pre-service teachers' teaching career decision-making. The samples were 552 twelfth-grade students and 586 pre-service teachers. The data were analyzed by descriptive statistics, t-test, Pearson's correlation, and discriminant analysis using SPSS and the analysis of factors affecting teaching career decision-making using the LISREL program.

The research findings were: (1) The main factor affecting the twelfth-grade students' teaching career decision-making was attitude toward teaching career. (2) The main factor affecting the pre-service teachers' teaching career decision-making was the pre-service teachers' background. (3) The factors affecting the teaching career decision-making differed.

Keywords :: career decision-making / teaching career / cross-sample analysis

บทนำ

อาชีพครูไม่ได้เป็นอาชีพที่บุคคลให้ความสนใจเท่าที่ควร จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาวิชาชีพครูทั้งในและต่างประเทศ พบว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่ไม่ได้ติดอยู่ใน 10 อันดับยอดนิยม (Taylor, 2008) อดีตผู้เรียนครูเป็นนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกมาจากระดับเก่งของแต่ละจังหวัดเพื่อมาเรียนครู แต่ในปัจจุบันวิชาชีพครูมิได้เป็นวิชาชีพที่ดึงดูดใจให้คนเก่ง คนดีมาเรียนอีกต่อไป ดังจะเห็นได้จากการคัดเลือกเข้าเรียนต่อของผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดหรือคะแนนติด 1 ใน 10 ไม่ได้เลือกศึกษาต่อในวิชาครู แต่เลือกศึกษาต่อในศาสตร์ด้านอื่น หรือผู้ที่เลือกบางกลุ่มไม่ได้มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นครู แต่เลือกเพราะต้องการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง และผู้ที่จบครูแล้วหากสามารถประกอบอาชีพอื่นได้ ก็เลือกที่จะไม่เป็นครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548)

ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ถือเป็นส่วนที่ทำให้คนไม่ต้องการเลือกเรียนครู เห็นได้จากการที่สังคมยกย่องให้เกียรติแก่วิชาชีพที่มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูง ทำให้สถานภาพวิชาชีพครูตกต่ำ สังคมเกิดวิกฤตศรัทธาในอาชีพ รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนและตำแหน่งงานที่จะรองรับ ตลอดจน

เส้นทางความก้าวหน้าของวิชาชีพไม่ชัดเจนจึงไม่สามารถประกันอนาคตของผู้เรียนครูได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) แม้จะมีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งมีกองทุนส่งเสริมเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนงานริเริ่มสร้างสรรค์ ผลงานดีเด่น และเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545) แต่ก็ยังไม่สามารถดึงดูดบุคคลประกอบวิชาชีพครู นอกจากนี้มีความเป็นไปได้ว่าการขาดการประสานเชื่อมโยงการดำเนินการระหว่างการศึกษาแต่ละระดับ ทำให้ไม่สามารถเสาะหาบุคคล ที่มีใจรักและศรัทธาในอาชีพครูอย่างแท้จริงเข้ามาเรียนครู อีกทั้งขาดกระบวนการแนะแนวทางการศึกษา และเส้นทางสู่อาชีพครูที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ครูส่วนใหญ่มักหันมาเลือกศึกษาริเริ่มต่อในวิชาชีพที่มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงและได้รับการยอมรับทางสังคมมากกว่าวิชาชีพครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) ซึ่งตามหลักของการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพนั้น บุคคลควรมีการวิเคราะห์ตนเองทั้งด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ เพื่อให้ได้อาชีพที่มีความเหมาะสม

กับตนเอง แต่ความเป็นจริงบุคคลกลับเลือกประกอบอาชีพโดยยึดในเรื่องของตำแหน่งและรายได้เป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งอยู่ในช่วงของการเตรียมการสอบเข้าและตัดสินใจว่าจะเลือกเรียนหรือประกอบอาชีพครูหรือไม่ และปัจจัยที่นิสิตนักศึกษาครูตัดสินใจว่าจะเลือกประกอบอาชีพครูหรือไม่ ด้วยเหตุผลใด การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู ทั้งกลุ่มนักเรียนที่กำลังจะเลือกอาชีพ และกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่กำลังเรียนครู จะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยชี้แนะแนวทางเลือกประกอบอาชีพ การวางแผนการเสาะหาบุคคลที่สนใจจะเป็นครู ตลอดจนการได้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องในการคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนครู เพื่อให้ได้ผู้เรียนที่มีความตั้งใจและรักในการประกอบอาชีพครูอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนิสิตนักศึกษาครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ นิสิตนักศึกษา ครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

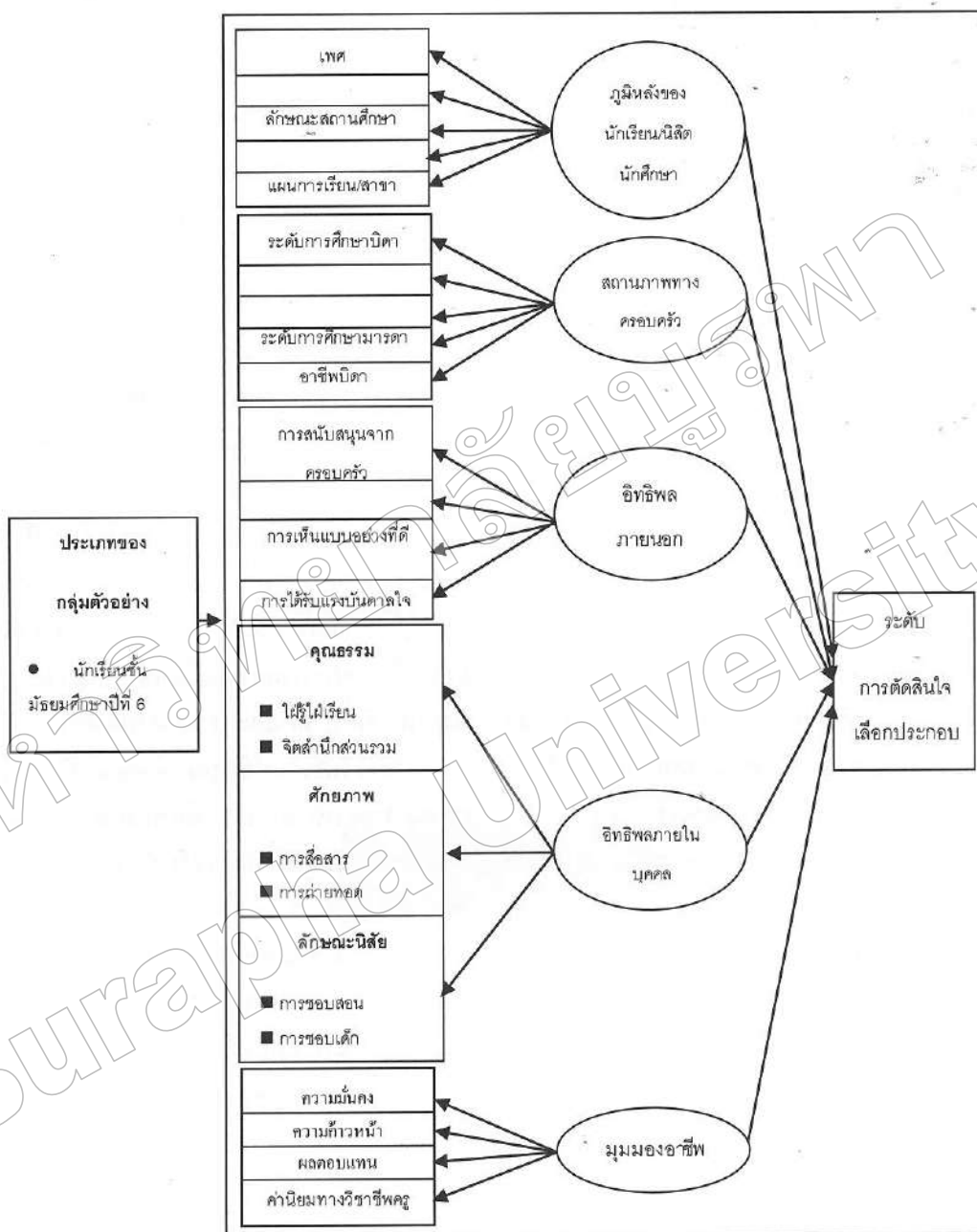
ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพครู จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การตัดสินใจเลือก

ประกอบอาชีพครูประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ โดยในการวิจัยครั้งนี้เลือกศึกษา 5 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านสถานภาพทางครอบครัว ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ ปัจจัยด้านอิทธิพลภายใน (ของนักเรียน/นิสิตนักศึกษาครู) โดยจะเน้นศึกษาไปทางที่เกี่ยวกับอาชีพครู และปัจจัยด้านมุมมองต่ออาชีพครู

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาประชากร 2 กลุ่ม เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู ซึ่งจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู ประกอบด้วย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ ผู้วิจัยได้พัฒนาแนวคิดของ Kyriacou and Coulthard (2000) See (2004) Daniels et al. (2005) ออกมาเป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ปัจจัยด้านภูมิหลัง ปัจจัยด้านสถานภาพทางครอบครัว ปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ ปัจจัยด้านอิทธิพลภายในบุคคล และปัจจัยด้านมุมมองต่ออาชีพครู โดยตัวแปรอิสระ คือ ประเภทกลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตนักศึกษา ครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และตัวแปรตามได้แก่ ระดับการตัดสินใจเลือกอาชีพครู ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ โดยใช้วิธีการศึกษาแบบวิเคราะห์ข้ามกลุ่มตัวอย่าง (cross-sample analysis) ผู้วิจัยทำการสำรวจประชากร 2 กลุ่มที่มีความแตกต่างกันทางด้านระดับการศึกษา เพื่อ

ศึกษาถึงความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีประชากร 2 กลุ่มคือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา

2551 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 115,477 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) และนิสิตนักศึกษา คุรุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 52,364 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประกอบด้วย นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากสถานศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ และกรุงเทพมหานครซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนโดยแบ่งสถานศึกษาออกเป็น 3 ประเภทที่มีบริบทต่างกัน ตามระดับคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ของแต่ละจังหวัดเป็นเกณฑ์ ซึ่งจะมีสถานศึกษา 3 ประเภท คือ สถานศึกษาระดับปานกลาง สถานศึกษาระดับดี และสถานศึกษาระดับดีมาก รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียน 552 คน และนิสิตนักศึกษา คุรุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จากสถาบันอุดมศึกษาประเภท ก. ของกรุงเทพมหานครและเชียงใหม่ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการเน้นด้านการวิจัยและมีคณะทั้งทางวิทยาศาสตร์สังคมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยประเภท ข. ของกรุงเทพมหานครและเชียงใหม่ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีรากมาจากคุรุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เน้นการเป็นมหาวิทยาลัยท้องถิ่น รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา 586 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ปัจจัยที่อธิบายการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูประกอบด้วย ภูมิหลังส่วนบุคคล (เพศ ลักษณะสถานศึกษา ภูมิลำเนา ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม และแผนการเรียน/สาขาวิชา) สถานภาพครอบครัว (ระดับการศึกษามิติดา-มารดา อาชีพบิดา-มารดา และรายได้ครอบครัว) อิทธิพลภายนอก (การสนับสนุนจากครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน การเห็นแบบอย่างที่ดีที่ได้รับแรงบันดาลใจจากครู) อิทธิพลภายใน (คุณธรรม ศักยภาพ และลักษณะนิสัย) และมุมมองต่ออาชีพครู

(ด้านความมั่นคง ความก้าวหน้า ผลตอบแทน และค่านิยม)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชุด คือ แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และสำหรับนิสิตนักศึกษาคุรุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สร้างให้มีลักษณะคู่ขนาน โดยข้อความถามของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มีลักษณะเหมือนกัน ซึ่งแบบสอบถามแต่ละฉบับจะประกอบด้วยเนื้อหาตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด และข้อคำถามด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มนิสิตนักศึกษา มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ คือ 0.94 และ 0.92 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะข้อมูลทั่วไปและสถานภาพทางครอบครัว เพื่อศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (discriminant analysis) การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู และการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบวิชาชีพครูทั้ง 5 ด้าน ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นกลุ่มที่กำลังจะตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อ ด้วยโปรแกรมสถิติพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติที่

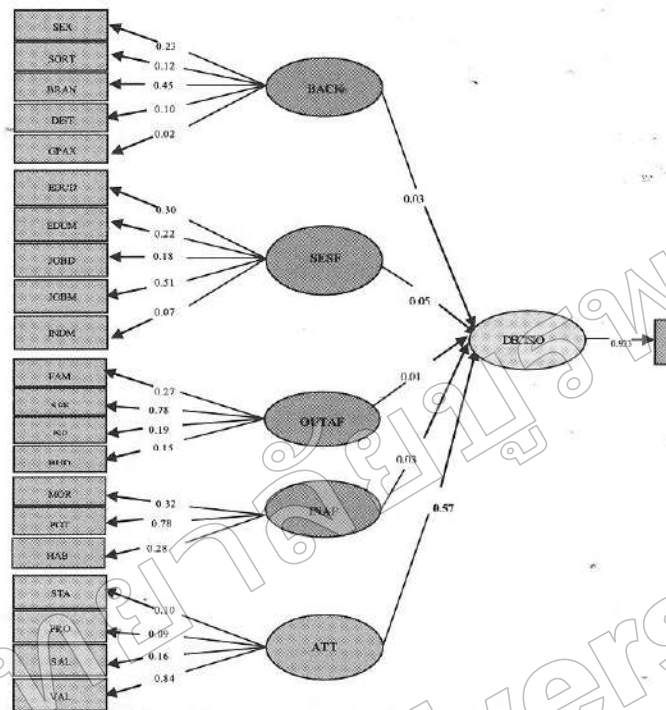
ใช้ในการทดสอบ ไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 137.78 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.242 นั่นคือค่าไค-สแควร์ แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.978 ค่าดัชนีความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.956 และค่าดัชนีของค่าเฉลี่ยรากกำลังสองของส่วนเหลือเท่ากับ 0.039 และผลการทดสอบความตรงครั้งนี้พบว่า มุมมองต่ออาชีพครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู ดังแผนภาพที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R-square) ของตัวแปรระดับการตัดสินใจพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรระดับการตัดสินใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.324 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของระดับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูได้ร้อยละ 32.40 ดังแผนภาพที่ 2

นอกจากนี้จากผลจากการวิเคราะห์จำแนกพบว่า ตัวแปรอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ ตัวแปรสถานภาพทางครอบครัว และ ตัวแปรภูมิหลัง สามารถแยกกลุ่มที่มีความมั่นใจระดับปานกลางที่จะประกอบอาชีพครู และกลุ่มที่มีความมั่นใจระดับมากที่จะประกอบอาชีพครู เป็นกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่มีความมั่นใจระดับน้อยที่จะประกอบอาชีพครู เป็นกลุ่มที่ 2

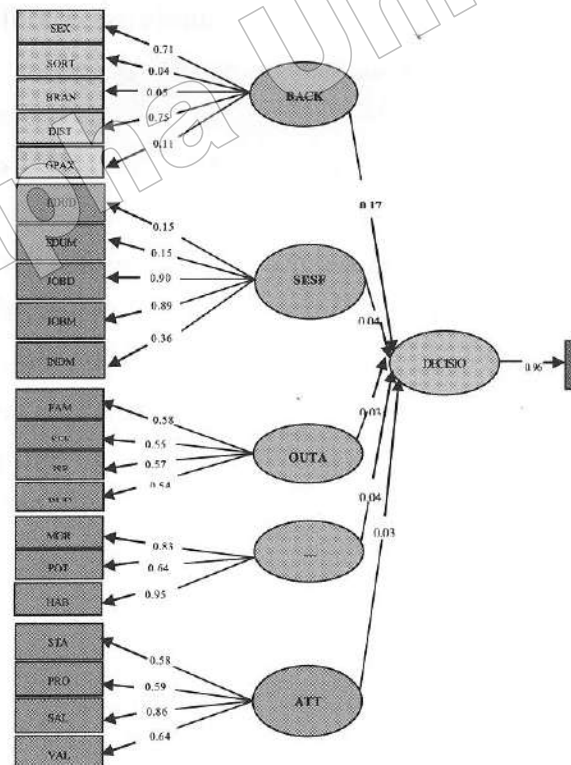
2. การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นกลุ่มที่กำลังจะตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อ ด้วยโปรแกรมลิสเรลพบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ไค-สแควร์ (Chi-square) มีค่าเท่ากับ 123.41 ซึ่งมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.422 นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่ายอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.981 ค่าดัชนีความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.961 และค่าดัชนีของค่าเฉลี่ยรากกำลังสองของส่วนเหลือเท่ากับ 0.014 และผลการทดสอบความตรงครั้งนี้พบว่า ภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู ดังแผนภาพที่ 3 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R-square) ของตัวแปรระดับการตัดสินใจมีค่าเท่ากับ 0.032 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของระดับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูได้ร้อยละ 3.2 รายละเอียดดังแผนภาพที่ 3

ส่วนผลจากการวิเคราะห์จำแนกพบว่า ตัวแปรภูมิหลัง และตัวแปรอิทธิพลภายในบุคคล สามารถแยกกลุ่มที่มีความมั่นใจระดับมากที่จะประกอบอาชีพครู เป็นกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่มีความมั่นใจระดับน้อยที่จะประกอบอาชีพครู และกลุ่มที่มีความมั่นใจระดับปานกลางที่จะประกอบอาชีพครู เป็นกลุ่มที่ 2

แผนภาพที่ 2 โมเดลของกลุ่มนักเรียน ($\chi^2=137.78$ df=127 (χ^2 /df=1.08) $p=0.242$)

แผนภาพที่ 3 โมเดลของกลุ่มนิสิตนักศึกษา ($\chi^2=123.41$ df=121 (χ^2 /df=1.02) $p=0.422$)

3. การเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนมีระดับ

การตัดสินใจรวมกลุ่มกันอยู่ในกลุ่มที่มีระดับความมั่นใจน้อยที่จะประกอบอาชีพครูและกลุ่มที่มีระดับความมั่นใจปานกลางที่จะประกอบอาชีพครู แตกต่างกับของนิสิตนักศึกษา ที่ส่วนใหญ่มีระดับการตัดสินใจรวมกลุ่มกันอยู่ในกลุ่มที่มีระดับการตัดสินใจมากที่จะประกอบอาชีพครู

ตารางที่ 1 เหตุผลของนักเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียน

กลุ่มตัดสินใจ	กลุ่ม 1		กลุ่ม 2		กลุ่ม 3		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วยเหลือคน	-	-	41	21.81	53	44.92	94	17.03
พัฒนาชาติ	-	-	24	12.77	28	23.73	52	9.42
มั่นคง มีเกียรติ	-	-	19	10.11	17	14.41	36	6.52
ชอบสอน	-	-	8	4.26	14	11.86	22	3.99
รักเด็ก	-	-	5	2.66	4	3.39	9	1.63
งานหนัก เงินน้อย	104	42.28	45	23.94	2	1.69	151	27.36
สอนคนไม่เป็น พุดไม่เก่ง	83	33.74	40	21.28	-	-	123	22.28
ไม่ชอบเด็ก	35	14.23	5	2.66	-	-	40	7.25
ไม่น่าสนใจ ไม่ได้ใช้ความรู้เท่าที่ควร	24	9.76	1	0.53	-	-	25	4.53
รวม	244	100	189	100	119	100	552	100

หมายเหตุ: กลุ่ม 1 มั่นใจระดับน้อย กลุ่ม 2 มั่นใจระดับปานกลาง และกลุ่ม 3 มั่นใจระดับมาก

กลุ่มนักเรียนมีมุมมองต่ออาชีพครูด้านการตัดสินใจคุณค่าของวิชาชีพครูเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพครู โดยภาพรวมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มองว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่งานหนัก เงินเดือนน้อย (ร้อยละ 26.36) สอนคนไม่เป็น (ร้อยละ 22.28) ได้ช่วยเหลือคน (ร้อยละ 17.03) และ เมื่อพิจารณาทีละกลุ่มจะพบว่า กลุ่มนักเรียนที่ไม่ต้องการที่จะประกอบอาชีพครู (กลุ่ม 1) จะตัดสินใจคุณค่าของอาชีพครูไปในทางลบว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่ภาระงานหนักแต่ผลตอบแทน

น้อย (ร้อยละ 42.28) ไม่อยากเลือกเพราะสอนคนไม่เป็น พุดไม่เก่ง (ร้อยละ 33.74) ไม่ชอบเด็ก (ร้อยละ 14.23) อาชีพครูไม่น่าสนใจ ไม่ได้ใช้ความรู้เท่าที่ควร (ร้อยละ 9.76) ส่วนกลุ่มนักเรียนที่อยากเป็นครู (กลุ่ม 3) ให้เหตุผลว่าเป็นชอบช่วยเหลือคน (ร้อยละ 44.92) ได้ช่วยพัฒนาชาติ (ร้อยละ 23.73) มีอาชีพมั่นคง และมีเกียรติ (ร้อยละ 14.41) มีลักษณะนิสัยเป็นคนชอบสอน (ร้อยละ 11.86) และ รักเด็ก (ร้อยละ 3.39) และสำหรับกลุ่มที่อยากเลือกอาชีพครูปานกลาง มีการให้เหตุผลทั้ง

ทางบวกและทางลบ คละกัน รายละเอียดดังตารางที่ 1

ส่วนกลุ่มนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มีระดับความมั่นใจมากที่จะประกอบอาชีพครูเพียงร้อยละ 62.80 เมื่อพิจารณาลักษณะพื้นฐานด้านภูมิลำเนา และผลการเรียนของแต่ละบุคคลที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อ

การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู พบว่านิสิตนักศึกษา ที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัดจะเลือกประกอบอาชีพครู มากกว่าภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครได้ปรากฏใน ตารางที่ 2 พบว่านิสิตนักศึกษามีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด (ร้อยละ 65.87) มากกว่ากรุงเทพมหานคร(ร้อยละ 57.21)

ตารางที่ 2 ระดับการตัดสินใจของนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จำแนกตามภูมิลำเนา

กลุ่ม ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร		ต่างจังหวัด		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่ม 1	39	18.75	36	9.53	75	12.80
กลุ่ม 2	50	24.04	93	24.60	143	24.40
กลุ่ม 3	119	57.21	249	65.87	368	62.80
รวม	208	100	378	100	586	100

หมายเหตุ: กลุ่ม 1 มั่นใจระดับน้อย กลุ่ม 2 มั่นใจระดับปานกลาง และกลุ่ม 3 มั่นใจระดับมาก

นอกจากนี้ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมก็เป็นตัวแปร สำคัญอีกตัวหนึ่ง โดยพบว่านิสิตนักศึกษาที่มั่นใจว่า จะประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่มีผลการเรียนระดับน้อย และปานกลาง และเด็กที่มีผลการเรียนระดับดีมาก ไม่ค่อยอยากประกอบอาชีพครู แสดงให้เห็นดังตาราง ที่ 3 พบว่านิสิตนักศึกษาที่มีระดับการตัดสินใจระดับมาก ส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01-3.50

(ร้อยละ 62.50) ส่วนผลการเรียนเฉลี่ยสะสมที่มี จำนวนน้อยที่สุดที่อยู่ในกลุ่มการตัดสินใจระดับมากคือ ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.51-4.00 (ร้อยละ 59.04) ส่วนกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีระดับการตัดสินใจระดับน้อย ที่จะประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ระหว่าง 2.51-3.00 และ 3.01-3.50 มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 9.74 และ ร้อยละ 11.96 ตามลำดับ)

ตารางที่ 3 ระดับการตัดสินใจของนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จำแนกตามผลการเรียนเฉลี่ยสะสม

กลุ่ม ผลการเรียน	ต่ำกว่า 2.00		2.00-2.50		2.51-3.00		3.01-3.50		3.51-4.00		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่ม 1	1	33.33	11	12.22	22	9.74	22	11.96	19	22.89	75	12.80
กลุ่ม 2	-	-	28	31.11	53	23.45	47	25.54	15	18.07	143	24.40
กลุ่ม 3	2	66.67	51	56.67	151	66.81	115	62.50	49	59.04	368	62.80
รวม	3	100	90	100	226	100	184	100	83	100	586	100

หมายเหตุ: กลุ่ม 1 มั่นใจระดับน้อย กลุ่ม 2 มั่นใจระดับปานกลาง และกลุ่ม 3 มั่นใจระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู มีประเด็นที่น่าสนใจ 3 ประเด็น ดังนี้ (1) การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 (2) การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และ (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูคือ ปัจจัยด้านมุมมองต่ออาชีพครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kyriacou and Coulthard (2000) ที่พบว่ามุมมองของอาชีพครูเป็นทางเลือกหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเลือกประกอบอาชีพครู ซึ่งกลุ่มที่ตัดสินใจแน่นอนที่จะเลือกอาชีพครู ก็จะมีมุมมองไปในทิศทางที่ดี ส่วนกลุ่มที่ไม่เลือกประกอบอาชีพครู ก็จะมีมุมมองในทิศทางลบ เมื่อพิจารณาจากกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเฉพาะเด็กที่มีผลการเรียนในระดับสูงที่ตัดสินใจไม่อย่างเรียนครู ส่วนใหญ่มีมุมมองทางด้านลบต่อวิชาชีพครู เหตุผลประการหนึ่งที่สำคัญคือ อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีการรับผิดชอบมาก ทั้งงานสอนและภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งผลตอบแทนที่ได้รับน้อย ไม่คุ้มค่ากับการะงาน รวมทั้งบุคลิกลักษณะของตนเองเป็นคนไม่ชอบสอน สอนผู้อื่นไม่เป็น ไม่สามารถอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ ถ่ายทอดความรู้ไม่เก่ง และไม่มีอารมณ์ทนพอที่จะอยู่กับเด็กเป็นเวลานาน ซึ่งสิ่งจูงใจถ้าจะให้เด็กเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพครูจำเป็นต้องมีการเพิ่มค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับการะงาน และอีกประการหนึ่ง การลดภาระงานของครูให้น้อยลง มีเพียงการสอนและงานประจำชั้นเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้

นักเรียนบางกลุ่มจะเลือกศึกษาสายวิชาชีพครูก็ต่อเมื่อตนเองไม่มีอะไรให้เรียนแล้ว หรือคะแนนสอบไม่ถึงเกณฑ์ คณะวิชาที่ต้องการเข้าศึกษา ก็จะเลือกเรียนครู

จากผลการวิจัยมีข้อที่น่าสนใจเกิดอีกว่า กลุ่มนักเรียนที่บิดาและมารดาประกอบอาชีพครู แต่ใช่ว่านักเรียนจะประกอบอาชีพครูตามบิดาและมารดา สอดคล้องกับ Krumboltz et al. (1976) บุคคลอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้ (learning experiences) โดยเป็นการเรียนรู้จากการสังเกตปฏิกิริยาของผู้อื่น หรือสังเกตจากผลที่เกิดขึ้นเป็นทางบวกหรือทางลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสังเกตการเรียนรู้จากบุคคลสำคัญ เช่น พ่อแม่ ครู บุคคลที่ยกย่อง ซึ่งมีอิทธิพลสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ ดังนั้นครอบครัวและครู จึงควรมีการให้คำแนะนำ แนะนำแนวทางให้แก่เด็กในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อและเลือกประกอบอาชีพครู รวมทั้งควรเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่เด็ก นอกจากนี้ผู้ปกครองและครู จะต้องชี้แนะแนวทาง ให้ข้อมูลแก่เด็ก ในการเลือกอาชีพอย่างอิสระ ตามบุคลิก ลักษณะนิสัยของตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องผลตอบแทนเป็นหลัก แต่เน้นความสุขทางด้านจิตใจการบริการสังคม และจิตสาธารณะ

2. การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มที่ตัดสินใจเข้ามาศึกษาด้านวิชาชีพครูแล้ว และกำลังจะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพต่อไปหลังจบการศึกษา มีการตัดสินใจรวมกลุ่มกันที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู คือ ภูมิภานาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู ซึ่งลักษณะที่พบคือ นิสิตนักศึกษาที่มีภูมิลานาต่างจังหวัดจะเลือกประกอบอาชีพครูมากกว่านิสิตนักศึกษาครูที่มีภูมิลานาอยู่ในกรุงเทพมหานคร อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาใน

กรุงเทพมหานครส่วนใหญ่บิดาและมารดา ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จึงมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพเหมือนกับบุคคลในครอบครัว (Bright et al., 2005) ดังนั้นควรมีการให้โอกาสแก่เด็กต่างจังหวัด โดยเมื่อคณะครูศาสตร์จัดหลักสูตรอบรมสิ่งที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเป็นครู การพัฒนาทักษะต่าง ๆ จึงควรให้โอกาสแก่เด็กต่างจังหวัดเป็นกลุ่มแรก เพราะ เป็นกลุ่มที่มีความตั้งใจจริงที่จะเป็นครู เพื่อจะได้นำสิ่งที่อบรม ได้ความรู้ไปปรับใช้ในการทำงานอย่างแท้จริง รวมทั้งมีการจัดสรรทุนการศึกษา แก่นิสิตนักศึกษาที่มีฐานะไม่ค่อยดี แต่มีความต้องการเป็นครู และควรมีการปลูกฝังให้นิสิตนักศึกษา ประกอบอาชีพครูในภูมิลำเนาเดิมของตน เพื่อเป็นการกระจายครูสู่ภูมิภาคต่างจังหวัด และทำประโยชน์แก่ถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามการวิจัยครั้งนี้เลือกศึกษาจังหวัดเชียงใหม่และกรุงเทพมหานคร ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงลักษณะทางสังคมจะพบว่า ทั้ง 2 จังหวัดมีลักษณะที่เป็นสังคมเมือง ยังไม่ค่อยมีความแตกต่างทางด้านสังคมเมืองและชนบท

ในส่วนของผลการเรียนเฉลี่ยสะสมซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอีกตัวหนึ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู โดยพบว่านิสิตนักศึกษากลุ่มที่มั่นใจว่าจะประกอบอาชีพครูส่วนใหญ่มีผลการเรียนระดับน้อยและปานกลาง ซึ่งยังคงเป็นปัญหาว่าเด็กเก่ง ที่มีผลการเรียนดี ไม่ค่อยสนใจที่จะประกอบอาชีพครู ซึ่งทำให้นโยบายการพัฒนาระบบการศึกษา (Barber, 2008 อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2008) ที่ต้องการให้คนเก่งมาเป็นครู ยังคงเป็นสิ่งที่ต้องพยายามหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป เพราะถ้ายังมีระบบการคัดเลือกคนเข้าศึกษาต่อครูแบบเดิม น่าจะมีโอกาสได้เด็กเก่งน้อย ดังนั้นควรมีวิธีการดึงดูดให้คนสนใจอาชีพครูมากขึ้น อย่างกลุ่มเด็กเก่งมักจะบอกว่าสอนคนอื่นไม่เป็น ไม่มีความอดทน ดังนั้นคณาจารย์ของคณะครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรมีการฝึกอบรมด้านการสอนหรือเพิ่มเติมเนื้อหาวิชา

ที่เกี่ยวกับทักษะการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพให้นิสิตนักศึกษากลุ่มที่มีปัญหาได้รับการพัฒนา รวมทั้งควรมีการสร้างแรงจูงใจแก่นิสิตนักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการเป็นครู ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อด้านวิชาชีพครู ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการคัดเลือกโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ควรมีการคัดเลือกบุคคลโดยมีการตรวจสอบความสามารถทางทักษะการอ่าน การเขียนบุคลิกลักษณะที่สอดคล้องกับความเป็นครู และตรวจสอบทัศนคติต่อวิชาชีพครู เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความตั้งใจจริงที่จะประกอบอาชีพครูและสามารถเป็นครูที่ดีมีคุณภาพในอนาคต

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตนักศึกษา ครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ มุมมองต่ออาชีพครู และกลุ่มนิสิตนักศึกษาคูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ คือภูมิหลัง ซึ่งจากตรงนี้จะพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของทั้ง 2 กลุ่มมีเพียงปัจจัยเดียว ทั้งที่จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดได้ 5 ปัจจัย ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงผลการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่มจะพบว่า กลุ่มนักเรียนจำนวนมากมีความมั่นใจระดับน้อยและมีความมั่นใจระดับปานกลางที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู ซึ่งคะแนนจำแนกของนักเรียนแต่ละคนค่อนข้างเกาะกลุ่มกับค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก แสดงให้เห็นว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูด้วยปัจจัยที่ไม่ค่อยแตกต่างกันมาก เช่นเดียวกับกลุ่มนิสิตนักศึกษาคูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจรวมกลุ่มกันอยู่ในกลุ่มที่มีความมั่นใจ

ระดับมากที่จะประกอบอาชีพครู ซึ่งคะแนนจำแนกแต่ละคนค่อนข้างเกาะกลุ่มกับค่าเฉลี่ยคะแนนจำแนก แสดงให้เห็นว่านิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูด้วยปัจจัยที่ไม่ค่อยแตกต่างกัน จากตรงนี้ชี้ให้เห็นว่า เมื่อกลุ่มนักเรียนและกลุ่มนิสิตศึกษามีระดับความมั่นใจที่จะประกอบอาชีพครูรวมกลุ่มอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมาก ทำให้ทั้งกลุ่มนักเรียนและกลุ่มนิสิตนักศึกษาตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูด้วยปัจจัยที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงมีตัวแปรจำนวนน้อยที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงค่าสัมประสิทธิ์การทำนายในโมเดลจะพบว่า โมเดลของนักเรียนสามารถอธิบายระดับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูได้ดีกว่าของนิสิตนักศึกษา แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความมั่นใจที่จะประกอบอาชีพครู อยู่ทั้ง 3 กลุ่ม ในจำนวนที่แตกต่างกันไม่มาก สาเหตุมาจากที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังอยู่ในช่วงวัยที่กำลังพยายามเข้าใจตนเอง จึงได้มีการสำรวจทางเลือกหลายทาง ดังนั้นอาจารย์แนะแนวควรมีการแนะแนวให้นักเรียนเลือกศึกษาต่อและเลือกอาชีพตามความสนใจ บุคลิกลักษณะส่วนบุคคล ไม่แนะแนวเด็กให้เลือกศึกษาต่อโดยยึดจากคะแนน เช่น เด็กเก่งน่าจะเลือกศึกษาต่อแพทย์ วิศวกรรมศาสตร์ ส่วนเด็กที่คะแนนน้อยให้เลือกศึกษาต่อครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

กลุ่มนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูรวมกลุ่มกันอยู่ในกลุ่มที่มั่นใจระดับมาก แสดงให้เห็นว่า นิสิตนักศึกษาเป็นกลุ่มที่อยู่ในวัยที่เลือกเข้ามาศึกษาต่อแล้ว และตัดสินใจเข้ามาศึกษาทางด้านเดียวกัน จึงค่อนข้างมีลักษณะพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน เห็นได้จากมุมมองต่ออาชีพครูไม่ค่อยแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพหลายทฤษฎี โดยเฉพาะรายงานการวิจัยของ Holland (1973 อ้างถึงใน Patton and McMahon, 2006) ที่

พบว่าบุคลิกลักษณะส่วนบุคคลนำไปสู่การเลือกอาชีพที่หลากหลาย โดยบุคลิกประเภทที่เหมาะสมกับงานบริการ การศึกษาและสังคม จะมีบุคลิกลักษณะตนเองชอบจัดการและติดต่อกับผู้อื่น มีทักษะทางสังคมที่ดี สนใจที่จะให้ความรู้ ฝึกหัดอบรม และพัฒนาสั่งสอนผู้อื่น จากลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกัน ทำให้ปัจจัยในกลุ่มนิสิตนักศึกษา ไม่ค่อยแตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะหลากหลายมากกว่านี้ เพื่อให้ผลการวิจัยออกมามีลักษณะที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการใช้ประโยชน์จากการวิจัย ดังนี้

1.1 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการคัดกรองเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อด้านวิชาชีพครู ควรมีการเปลี่ยนแปลงระบบการคัดเลือก โดยมีการตรวจสอบด้านทัศนคติ บุคลิกภาพ เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความตั้งใจจริงที่จะประกอบอาชีพครู รวมทั้งมีการแสดงให้เห็นถึงเส้นทางความก้าวหน้าของอาชีพครู ยกตัวอย่างให้เห็นคุณภาพชีวิตที่ดีของครู ไม่นำเสนอแต่เพียงด้านลบ

1.2 ผู้ปกครองควรมีการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้เด็กเลือกประกอบอาชีพตามลักษณะนิสัย บุคลิกภาพของตน ไม่ใช่ยึดแต่เพียงเรื่องผลตอบแทนเป็นหลัก รวมทั้งครูแนะแนวควรมีการแนะแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพ ตามลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ ความชอบของเด็ก ไม่แนะแนวให้เด็กเลือกศึกษาต่อตามผลการเรียนหรือผลคะแนนสอบ

1.3 กลุ่มนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่ตั้งใจจะเป็นครูส่วนใหญ่เป็นเด็กต่างจังหวัด ดังนั้นเมื่อมีกิจกรรมพิเศษ ควรมีการให้โอกาสเน้นไปที่กลุ่มเด็กต่างจังหวัด เพื่อที่คนที่ต้องการจะเป็นครูจริง ๆ จะได้มีความรู้ความเข้าใจไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้จริง นอกจากนี้

นี้ควรมีการฝึกอบรมด้านการสอนหรือเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับทักษะการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพให้นิสิต นักศึกษารวมทั้งควรมีการปลูกฝังให้เด็กกลุ่มนี้ เมื่อจบ การศึกษากลับไปประกอบอาชีพเป็นครูในภูมิสำเนาของ ตนเอง เพื่อเป็นหนทางในการแก้ปัญหาการขาดแคลนครู ในพื้นที่ต่างจังหวัด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวลึกกับกลุ่มนักเรียนและ นิสิตนักศึกษาที่ต้องการประกอบอาชีพครูในระดับ มาก เช่นมีการสัมภาษณ์ตัวนักเรียน นิสิตนักศึกษา ผู้ปกครอง เพื่อน เพื่อที่จะได้ข้อมูลครอบคลุม ในเชิงลึก นำไปสู่ข้อมูลที่มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการหาวิธีที่จะทำให้ คนประกอบอาชีพครู

2. จากการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรในโมเดลปัจจัยที่ส่ง ผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูสามารถอธิบาย ความแปรปรวนของระดับการตัดสินใจได้น้อย รวมทั้ง จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย มีการพบ

ตัวแปรหลายตัวที่เป็นปัจจัยที่ส่งผล แต่ผลการวิจัยมีเพียง ปัจจัยเดียวที่เป็นปัจจัยที่ส่งผล ดังนั้นจึงควรมีการศึกษา กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน นอกจากนี้ การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะภูมิสำเนาที่มีความเป็นต่าง จังหวัดกับกรุงเทพมหานคร ซึ่งจังหวัดที่ศึกษามีลักษณะ ความเป็นสังคมเมืองไม่ค่อยแตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรมี การออกแบบการวิจัยที่ศึกษากับทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

3. จากผลการวิจัยจะพบว่าเด็กต่างจังหวัดมี ความมุ่งมั่นที่จะเป็นครูมากกว่าเด็กกรุงเทพมหานคร ดังนั้นควรมีการศึกษาต่อไปถึงปัจจัยที่จะดึงดูดให้เด็กใน ต่างจังหวัดกลับไปทำงานที่ภูมิสำเนาเดิม ไม่ใช่จบการ ศึกษาก็ทำงานอยู่แต่ในกรุงเทพมหานคร

4. จากการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรระดับการตัดสินใจ มีการกำหนดเป็นช่วงทำให้ค่าความแปรปรวนมีน้อย ค่าไม่ค่อยกระจาย ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลไม่ค่อยมี ความหลากหลาย ดังนั้นควรมีการกำหนดตัวแปรให้มีการกระจายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. (2551). สารสนเทศอุดมศึกษา แหล่งที่มา: <http://www.mua.go.th/>. ออนไลน์.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2548). สภาวะการขาดแคลนครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- ศูนย์ปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). รายงานจำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แหล่งที่มา: <http://www.obec.go.th/>. ออนไลน์.
- Barber, S. M. (2008). "The Challenge of Achieving World Class Performance: Education in the 21st Century*", อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. การประกันคุณภาพการศึกษากับการเลื่อนวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา. www.onec.go.th/. Online.
- Bright, J. et al. (2005). "The role of social context and serendipitous events in career decision making." *International Journal for Educational and Vocational Guidance*. 5(1): 19-36.
- Daniels, L. M. et al. (2005). "Student teachers' competence and career certainty: The effects of career anxiety and perceived control." *Social Psychology of Education*. 9(4): 405-423.
- Krumboltz, J. D., Mitchell, A. M., and Jones, G. B. (1976). "A social learning theory of career selection." *The Counseling Psychologist*. 6(1): 71-80.
- Kyriacou, C., and Coulthard, M. (2000). "Undergraduates' views of teaching as a career choice." *Journal of Education for Teaching* 26(2): 117 - 126.
- Patton, W., and McMahon, M. (2006). "The systems theory framework of career development and counseling: connecting theory and practice." *International Journal for the Advancement of Counselling*. 28(2): 153-166.
- See, B. H. (2004). "Determinants of teaching as a career in the UK." *Evaluation and Research in Education*. 18(4): 213-242.
- Taylor, J. (2008). "Top Ten Jobs for College Grads." <http://www.jobseek.com>. Online.